

21
ROČNÍK 14

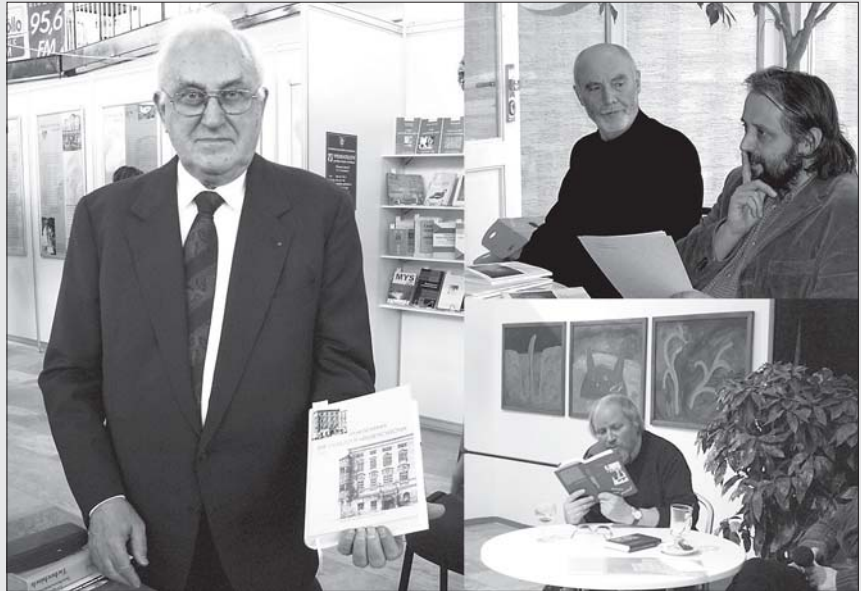
18. března 2005

V ČÍSLE:

Seminář současné skotské literatury • AS UP neschválil návrh nové metodiky dělení státní dotace • Katedra divadelních, filmových a mediálních studií FF UP • Vysoký zájem o studium na UP trvá: 19 500 žádostí • Noví profesori UP

V průběhu knižního veletrhu Libri 2005 se za účasti prof. F. Nathera uskutečnila autogramiáda publikace „Kronika olomouckých domů“ (viz foto vlevo). Jubilejní přehlídku knih již po jedenácté doprovázel rozmanitý program Literárního festivalu – např. beseda s básníkem polské „generace 68“ R. Krynickým (zleva na snímku nahoře s polonistou V. Burianem), či autorské čtení E. Dutka, dramaturga, scénáristy a režiséra animovaných filmů, mj. Fimfára J. Wericha (na snímku vpravo dole).

—map—, foto —tj— ▶

Vydavatelství UP a Libri 2005

■ Ve dnech 9.–10. 3. 2005 se konal v prostorách Informačního centra UP 10. seminář vysokoškolských vydavatelů a nakladatelů, který uspořádalo Vydavatelství UP jako doprovodnou akci knižního veletrhu a literárního festivalu Libri 2005. Dopoledne prvního dne bylo věnováno vydávání „šedé literatury“. Tohoto bodu jednání se zúčastnil také tajemník Svazu českých knihkopců a vydavatelů PhDr. J. Císař, protože považují řešení této problematiky za velice důležité. V odpoledním bloku vystoupila se svou prezentací zástupkyně portálu Central and Eastern European Online Library paní Cosmina Berta, která představila projekt internetové knihovny nabízející digitalizované dokumenty společenskovo-vědního zaměření vztahující se k oblastem střední a východní Evropy. V rámci prezentace byly uvedeny i podmínky a předpoklady spolupráce s on-line knihovnou.

Druhý den semináře proběhlo společné jednání s účastníky Akvizičního semináře knihovníků ČR, který se konal také v Olomouci. Společným bodem jednání bylo plnění zákonných povinností vydavatelů vůči knihovnám.

Jako další doprovodná akce knižního veletrhu Libri uspořádalo Vydavatelství UP Den otevřených dveří (viz snímek). Ke spokojenosti organizátorů využili této akce i studenti a zaměstnanci UP.

U příležitosti vydání publikace *Kronika olomouckých domů* autora V. Nathera, kterou vydala Univerzita Palackého prostřednictvím svého vydavatelství, byla uskutečněna celá řada zajímavých setkání, která vyvrcholila autogramiádou prasinovce autora u stánku Vydavatelství UP na knižní výstavě Libri. Vydání této unikátní publikace inicioval a také finančně podpořil prasinovec autora prof. F. Nather. (Další informace také na str. 3.)

RNDr. H. Dziková, ředitelka Vydavatelství UP,
foto —tj—

Začátek tradice?

■ V jednom z březnových týdnů bývá kulturní život v Olomouci již pravidelně spjat s knižním veletrhem Libri a s doprovodným Literárním festivalem. Od letošního roku je možno knihy nejen nakupovat a besedovat s jejich autory, ale také dozvědět se o literatuře prostřednictvím našich i zahraničních nejvýznamnějších odborníků. Ve dnech 8. a 9. 3. 2005 se totiž uskutečnil první ročník mezioborového vědeckého sympozia *Česká kultura a umění ve 20. století*, jehož letošním tématem byl vztah *Ideologie a imaginace*. Přestože pořadajícími institucemi jsou Katedra bohemistiky olomoucké FF UP a Ústav pro českou literaturu Akademie věd ČR Praha, neomezuje se sympozium pouze na literární vědu, ale naopak chce k danému tématu přispět z nejrůznějších hledisek, ať už uměnovědných, historických či sociologických.

Jednáno sympozia bylo rozděleno do šesti bloků, které probíhaly v reprezentativních prostorách Kaple Božího těla a Studentského divadla v budově Konviktu. Po úvodním slovu děkana Filozofické fakulty UP prof. I. Bartečka následoval blok hlavních referátů, který otevřel příspěvek prof. M. Petruska (na snímku nazvaný *Umění totalitních režimů jako sociální fenomén*). Vynikající referát na jedné straně popsal společné praktiky fašistického i komunistického režimu, na druhé straně obě totality vzhledem k jejich přístupu k umění velmi detailně odlišil. Většina zbývajících příspěvků již byla většinou zaměřena na vztah umění výhradně k ideologii komunistické, což lze ovšem vysvětlit historickými fakty našich zemí: Zatímco pod přímou nadvládou fašismu byly české země „pouze“ šest let, komunistický režim u nás panoval dlouhá čtyři desetiletí a v kultuře a umění zanechal tedy mnohem razantnější následky.

Vedle domácích badatelů – sociologů, historiků, muzikologů a literárních historiků – se sympozia účastnili i zahraniční specialisté. Pro příklad uvedme slovenského literárního teoretika T. Žilku, který promluvil o žánru grotesky v literatuře i ve filmu, finského bohemistu a překladatele E. Balka, mladého maďarského literárního historika M. Beke, který srovnával

avantgardní umění u nás a v Maďarsku, či českou literární historičku žijící ve Švédsku H. Koskovou. Jediný zástupce naší univerzity dr. P. Komenda z Katedry bohemistiky FF UP vystoupil v bloku věnovaném poezii, když promluvil o proměnách krajiny v poezii Jana Zahradníčka.

Pro úterní večer využila většina účastníků nabídku kulturního programu a zhlédla divadelní představení bratislavského divadelního souboru GunaGU s názvem *English is easy, Csaba is dead*, které bylo součástí doprovodného programu veletrhu Libri. Po třech desítkách referátů a inspirativních diskusích bylo na závěr sympozia vyhlášeno téma na příští rok, které zní *Obraz dějin v českém umění 20. století*. Podle zásoby témat, která mají v záloze iniciátoři sympozia doc. L. Machala, vedoucí Katedry bohemistiky FF, a dr. L. Vodička z brněnské pobočky UČL AV ČR, se lze nadít, že na olomoucké univerzitě se zrodila nová tradice každoročních vědeckých sympozií o kultuře a umění 20. století.

Mgr. E. Gilk, Ph.D., Katedra bohemistiky FF UP,
foto —tj—

Rektorka UP a primátor statutárního města Olomouce si Vás dovolují pozvat na třetí přednášku z cyklu **Vědeckopopulárních přednášek významných absolventů Univerzity Palackého v Olomouci** pořádaných za podpory statutárního města Olomouce. Vědecká rada UP poctila svým výběrem **prof. PaedDr. Zdeňka Příkryla**, absolventa Pedagogické fakulty UP, významného českého výtvarníka.

Přednášku s názvem **Prameny, cesty, setkání** přednese **ve středu 23. března 2005** v 16 hodin v Lectoriu (místnost č. 117) Uměleckého centra UP, Univerzitní 3, 5, Olomouc.

Seminář současné skotské literatury

■ Ve dnech 3.–5. 3. uspořádala Britská rada každoroční seminář, který se soustředil na současnou skotskou literaturu. Celý program zahájila v Praze tisková konference, na které byl na český trh uveden překlad povídek skotské autorky Ali Smit-hové *Jiné povídky a jiné povídky*.

Poté se zhruba 30 účastníků semináře přesunulo do Kotelce nad Černými Lesy. V prostorách zámečku, který původně patřil rodu Smiřických, pak probíhaly literární aktivity. Na pozvání Britské rady přijeli se studenti a učitelé anglistiky z různých českých univerzit (z UP se zúčastnili tři studenti a jeden učitel) debatovat významné osobnosti skotské kultury – básnířka, prozaička a dramatička Jackie Kay (na snímku), básník Robert Crawford a publicista Neil Ascherson. První večer byl věnován současné politické a společenské situaci ve Skotsku. Poté následovalo vyhlášení vítězů soutěže pro mladé překladatele, kterou obleslasi asi sto začínajících překladatelů. Nakonec si první cenu odborné poroty odnesla Veronika Lásková.

Páteční dopoledne vyplnila diskuse o skotské identitě, kterou uvedli N. I. Ascherson z pohledu publicisty a R. Crawford z perspektivy básníka, ale také univerzitního profesora moderní skotské literatury na University of St. Andrews. Skotsko bylo dlouhou dobu považováno za pouhou součást Velké Británie, ačkoli nikdy neztratilo politické ambice na suverenitu. Kladný výsledek lidového referenda vedl v roce 1999 k znovuoobnovení samostatného skotského parlamentu v Edinburghu. Dopad této události na kulturní

a politický život Spojeného království byl hlavním předmětem dialogu, který se po přednáškách hostů rozvinul mezi účastníky semináře. Zajímavé bylo zejména srovnání skotského pohledu s názory českých studentů a učitelů. Odpoledne se fórum rozdělilo do tří workshopů: J. Kay se věnovala tvůrčímu psaní povídek a součástí byla i praktická aplikace teorie, R. Crawford analyzoval básně současných skotských básníků a zároveň je porovnával s jejich českými překlady a N. Ascherson se zaměřil nad budoucností literárních periodik a jejich funkcí. V sobotu proběhla závěrečná panelová diskuse o trendech v současné skotské literatuře, ve které byly zmíněny různé vlivy na její vývoj. Přínosné byly informace od Sinead Russel z oddělení literatury Britské rady v Londýně, jež představila probíhající i budoucí literární a vzdělávací projekty, které jsou přístupné i pro české zájemce.

Jako červená niť se kosteleckým setkáním vinula autorská čtení, která příjemně dokreslovala atmosféru a zároveň osobitý přednes autorů zprostředkoval jedinečnou dikci skotské angličtiny. Účastníci měli rovněž možnost neformálně hovořit s autory o jejich díle. Zajímavou součástí byla i výstava primárních i sekundárních pramenů o skotské literatuře. Knihy po skončení semináře věnuje Britská rada svým partnerským knihovnám, mimo jiné i Britskému centru knihovny UP.

Nyní nezbyvá nic jiného, než se těšit na příští, obdobně skvělý seminář, který bude tentokrát věnován velšské literatuře.

Mgr. P. Hácová, Ph.D., Katedra anglistiky a amerikanistiky FF UP, foto L. Mertz

Prostory bývalé ZŠ Na Hradě bude užívat CMTF a FF UP

■ Již brzy začne Univerzita Palackého užívat prostory bývalé olomoucké Základní školy Na Hradě. Po kladném vyjádření k prodeji tohoto objektu a s ním souvisejících prostor veřejnou Radou a poté i Zastupitelstvem města Olomouce, se pozitivně ke koupi již vyjádřila i Správní rada UP. Podle posledních informací by kupní smlouva měla být připravena ještě během tohoto týdne, sdělil 9. 3. Žurnál UP kvestor UP Ing. J. Jirka, který dále potvrdil, že olomoucká univerzita převezme objekt po podpisu příslušné smlouvy. Po kontrole energetických systémů (převodů smluv na dodávky elektrického proudu a plynu) ho v první fázi bude z malé části k výuce využívat Cyrilometodějská teologická fakulta. Současně by se mělo pracovat na základní studii rekonstrukce a následně na jejím projektu, řekl kvestor UP a dále upřesnil: Cílem UP je připravit objekt pro některá pracoviště FF UP tak, aby se nemusela stěhovat dvakrát. Rádi bychom tedy nejprve vše připravili, budoucí „obyvatelé“ by se měli stěhovat do definitivního. To nám pak ulehčí i postup rekonstrukce dalších objektů FF UP.

Nákup příslušné nemovitosti a s ní souvisejících prostor od statutárního města Olomouce bude UP stát necelých jedenáct milionů korun. Jak dále Ing. J. Jirka uvedl, částka bude uhrazena z vlastních investičních prostředků UP a to ve dvou splátkách. Splátky jsou dohodnuty proto, že tvorba FRIMU z odpisu dlouhodobého majetku (tj. vlastních investičních zdrojů UP) probíhá v průběhu roku postupně a v současné době nemáme celý potřebný objem prostředků k dispozici, uvedl Ing. J. Jirka závěrem.

-map-, ilustrační foto -tj-

▲ Ve Slovanském domě v Olomouci se v pátek 11. 3. 2005 uskutečnil další z plesů letošní sezóny. Tentokrát jej pořádala Přírodovědecká fakulta UP.

-red-, foto -tj-

Stručně

V prostorách Pedagogické fakulty UP se ve dnech 15.–16. 3. uskutečnily VI. Mezinárodní konference k problematice osob se specifickými potřebami a I. dramaterapeutická konference, které uspořádala Katedra speciální pedagogiky PdF UP.

Na zasedání Kolegia rektorky UP 16. 3. byly mj. projednány informace o přijímacím řízení pro akademický rok 2005/6, k dalším bodům programu patřila analytická sonda Věda a výzkum na vysokých školách (situace na UP) aj.

Do 24. 3. pokračuje v Uměleckém centru UP – Galerii schody výtvarný projekt „Bílá“, který ve spolupráci s brněnskou ZUŠ V. Kaprálové pořádá Katedrou výtvarné výchovy PdF UP.

-red-

Akademický senát UP neschválil návrh nové metodiky dělení státní dotace

Protože stávající metodika dělení dotace MŠMT ČR v rámci Univerzity Palackého nebyla Akademickým senátem UP spatřována jako transparentní a spravedlivá, předložila rektorka UP na zasedání AS UP 9. 3. návrh její možné aktualizace. Novelizovanému znění, podloženému konkrétním návrhem dělení, předcházela prezentace dokumentu, jenž se zabýval analytickým pohledem na rozpočet veřejných vysokých škol. S novým zněním uvedené osnovy vyjádřil nesouhlas děkan LF UP, děkan CMTF UP by se přiklonil k osnově metodiky stávající. V závěru návrh metodiky dělení dotace MŠMT ČR v rámci UP na rok 2005 komentován v jednotlivých bodech jak prof. J. Mačáková, rektorkou UP, tak Ing. J. Jirkou, kvestorem UP a doc. R. Horákem, prorektorem pro záležitosti organizace a informačních systémů UP, Akademický senát UP po zamítavém stanovisku ekonomické komise AS UP nepřijal. Hlasování se z celkového počtu 21 zúčastnilo 15 senátorů, z nichž 10 se vyjádřilo pro přijetí návrhu a pět se hlasování zdrželo. (Ke znění

návrhu nové metodiky a k důvodům EK AS UP přijetí nového návrhu nedoporučit viz informace na str. 4) .

Akademický senát UP na uvedeném zasedání dále schválil návrh nové tabulky mzdových tarifů (platnost 1. 3. 2005). Rektorkou UP předložený návrh, jenž navyšuje tarify o 5 %, odobroula ke schválení Ekonomická komise AS UP, nesouhlas s tímto navýšením vyjádřila Koordinační odborová rada UP, a to prostřednictvím jeho předsedy PhDr. V. Klapala, Ph.D. (senátor PdF). Koordinační odborová rada UP prosazovala navýšení 10%. (O důvodech nesouhlasu KOR UP budeme informovat v příštím čísle ŽUP).

K dalším bodům programu zasedání AS UP patřilo projednání návrhů na změny Statutu UP, Volebního a jednacího řádu AS UP a Organizačního řádu UP, informace z jednání Rady vysokých škol a další.

(Podrobné informace uvádí zápis z uvedeného jednání zveřejňovaný na webových stránkách UP)

-map-

U Chocně háječek

■ Pod tímto názvem vyšla sbírka sedmdesáti východočeských písní, která má s Univerzitou Palackého dosti společného. Absolvent Pedagogické fakulty UP Jan Kučera (kombinace němčina–hudební výchova) napsal v r. 2000 pod vedením prof. P. Klapila diplomovou práci, reflektující zápisy regionálních písní a tanců svého dědečka, někdejšího aktivního účastníka východočeských folklorních aktivit, pana Milana Touška. Zmíněná diplomová práce se stala podnětem knižního vydání, které uspořádali a připravili k tisku dcera M. Touška, diplomantova matka a ředitelka choceňské ZUŠ Mgr. Z. Kučerová, rovněž absolventka naší univerzity, a prof. P. Klapil. Edice má výrazné regionální zakotvení, a to jednak v ilustracích Z. Kudrnovské, odrážejících lidovou výtvarnou techniku paličkování, jednak v bohatém zastoupení písní k tancům s proměnlivým taktům, tzv. směškám (sg. směšek) či mateníkům.

S podporou Pardubického kraje sbírku vydaly Město Choceň, místní ZUŠ a pobočka Hudební mládeže ČR, a to v rámci oslav 777. výročí první písemné zmínky o městě Chocni.

M. Friedlová

Kronika olomouckých domů – jedinečné dílo

Olomoučana W. Nathera

■ Bude-li pozměněn historický náhled na některé události olomouckých dějin, s velkou mírou pravděpodobnosti se tak stane s příspěvím jedinečné publikace **Kroniky olomouckých domů**. Tu v nedávných dnech (prozatím v němčině) vydalo Vydavatelství UP, českým čtenářům ji v průběhu knižního veletrhu Libri 2005 prezentoval osobně prasynovec autora prof. Friedrich Nather (viz foto na titulní straně).

Autor knihy Wilhelm Nather (1820–1899), jehož život byl zasazen do nelehkého období velkých národnostních rozporů, byl všeobecně čtenou a váženou osobností. Když pak tehdejší média měly informovat o smrti váženého občana města Olomouce, nikdo superlativy nešetřil. Např. *Mährisches Tagblatt* psal o jeho ušlechtilosti, oddanosti vlasti, o tom, že byl prostý ve svém životě, klidný ve svých činech, veden pouze snahou sloužit svému rodnému městu. Stejně tak český *Našinec* zmiňoval samé klady autora, když přirovnával W. Nathera k nejhodnějšímu a nejzasloužilejšímu měšťanovi, jenž vynikal ryzností povahy a zvláštní šlechtetností srdce. Jak však v úvodu nedávno vydané publikace zmiňuje PhDr. V. Spáčil, emeritní ředitel okresního archivu v Olomouci, jméno W. Nathera by se zřejmě – i přes všechno dobré a prospěšné, co vykonal – nejspíš ocitlo v zapomnění, nebýt jeho zájmu o historii města a především o dějiny jeho domů. Cenné poznámky, jejichž sbírání a studium zasvětil polovinu svého života, byly s poslední vůlí W. Nathera předány do tehdejšího městského archivu.

Přesto, že do dnešní doby se dochoval pouze jeden silný fascikl bližší neurčených výpisů, jež nejsou ve své podobě použitelné, disponují historikové několika svazky přepracovaných a neznámým pisárem přepsaných Natherových dějin olomouckých domů zahrnujících údaje téměř o všech domech ve městě i Předhradí. Dílo v zapomnění neupadlo. Právě naopak – snad všichni autoři, kteří se dějinami Olomouce zabývali, z něj později čerпали.

Po úmrtí W. Nathera převzal písemnou pozůstalost významného olomouckého občana do správy městský pokladník, v té době i archivář F. X. Pasrch. Toho tehdejší městská rada posléze pověřila připravením Natherovy *Kroniky olomouckých domů* k tisku. Bohužel nemoc a poté smrt neumožnila dovést významné dílo do konce. Stalo se tak až v ednačacátém století: ucelené dílo W. Nathera představil českým čtenářům vzdálený příbuzný prof. F. Nather, který celý projekt (díky PhDr. V. Spáčilovi) nejen inicioval, ale také finančně podpořil.

Vydání Kroniky je jakýmsi poděkováním mému prastrýci, jenž obstaral mj. mému dědečkovi živnost a otcí umožnil vystudovat. Město Olomouc bylo a je velmi vážené a blahobytné město, rád bych tuto povědomost přiblížil i lidem na západě, kteří se jen vyjímečně cestou přes Českou republiku odchyli od trasy Praha, Brno, Vídeň..., řekl prof. F. Nather považující se – i přes německou adresu svého trvalého pobytu – za Olomoučana. *Snad tato publikace přispěje k tomu, aby odborná veřejnost započala s další badatelskou aktivitou,* dodal F. Nather v naději další historické práce, již je ochoten i z vlastních prostředků spolufinancovat.

Natherova *Kronika olomouckých domů* je velké, nedocenitelné a ze všech v olomouckém Státním okresním archivu uložených pramenů nejvíce využívané dílo. Obsahuje údaje o 400 domech, jejichž historii Nather mapuje od druhé poloviny 14. století. I přes malý náklad její prozatím německé verze byla publikace veřejnosti dostupná na právě proběhlém knižním veletrhu Libri. Jedinečné dílo, jenž ocení především studenti historie a badatelé v oboru historie, bude doplněno též o druhý díl. Ten přinese informace o dalších 260–280 domech včetně registru jejich majitelů a obyvatelů, jakož i obrazovou přílohu.

M. Hronová, foto T. Jemelka,
zdroj: *Kronika olomouckých domů*

Na bohatém programu Libri 2005 se podílela také olomoucká univerzita

■ Dávno se stalo tradicí, že olomoucké Výstaviště Flora patří počátkem měsíce března dobrým knihám. Knižní veletrh Libri opět seskupil desítky vystavovatelů, nakladatelů či knihkupců, prostory výstaviště se po roce zase hemžily osobnostmi současného literárního dění, a to nejen domácího, ale už tradičně i ze zemí Visegrádu. Své zastoupení na v pořadí již 20. ročníku olomouckého knižního veletrhu měla i Univerzita Palackého, jež prezentovala **produkci svého vydavatelství** (viz foto č. 1). Olomoucká univerzita je koneckonců velmi „aktivním hráčem“ i v oblasti, jež knižní veletrh předchází a vzápětí i tradičně doprovází. Rozmanitý program Literárního festivalu, jehož 11. ročník opět nabídl sérii besed, autorských čtení, divadelních představení a koncertů, přitáhl stovky návštěvníků. Zajímavé bylo např. setkání s **J. Balabánem**, autorem úspěšných povídkových knih a románů. Jeho kniha „Možná, že odcházíme“ zvítězila v anketě Lidových novin – Kniha roku 2004. Besedu za účasti slovenské

▲ Foto č. 1

autorky D. Kapitáňové moderoval doc. L. Machala, vedoucí Katedry bohemistiky FF UP (viz foto č. 2, J. Balabán zleva). Doc. L. Machala se role moderátora ujal např. i v besedě s mladými tvářemi literatury, fotografie a hudby – **K. Rudčenkou** a **T. Jirousem** (viz foto č. 3, T. Jirous uprostřed). K významným chvilím letošního Literárního festivalu patřilo mj. představení slovenského alternativního divadla GunaGU, zajímavé byly také besedy s domácími autory V. Páralelem, L. Smočkem či N. Kocábovou, diváčky přitažlivě pak koncert K. Plíhala, jenž zpíval písně ze svého posledního alba *Nebe počká* (zhudebněné básně J. Kainara) a hudebně úspěšných experimentátorů *Tata Bojs*. V rámci doprovodné výstavy v pavilonu E olomouckého výstaviště si mohli návštěvníci knižního veletrhu prohlédnout ukázky **výtvarných děl pedagogů Katedry výtvarné výchovy PdF** (viz foto č. 4).

▲ Foto č. 2

▲ Foto č. 3

▲ Foto č. 4

patřilo mj. představení slovenského alternativního divadla GunaGU, zajímavé byly také besedy s domácími autory V. Páralelem, L. Smočkem či N. Kocábovou, diváčky přitažlivě pak koncert K. Plíhala, jenž zpíval písně ze svého posledního alba *Nebe počká* (zhudebněné básně J. Kainara) a hudebně úspěšných experimentátorů *Tata Bojs*. V rámci doprovodné výstavy v pavilonu E olomouckého výstaviště si mohli návštěvníci knižního veletrhu prohlédnout ukázky **výtvarných děl pedagogů Katedry výtvarné výchovy PdF** (viz foto č. 4).

-map-, foto -tj-

Akademický senát PíF UP na svém zasedání dne 16. 2. 2005 vyhlásil

volby do Akademického senátu PíF UP.

Volby se uskuteční ve dnech **26. a 27. 4. 2005** v zasedací místnosti Děkanátu a označených prostorách v areálech Holice, Envelopa a Hejčín. Členové akademické obce PíF UP mohou navrhnout kandidáta do Akademického senátu PíF UP z řad členů akademické obce PíF UP **do 18. 3. 2005**. Návrhy se podávají prostřednictvím podatelny fakulty volební komisí písemně. Návrh musí obsahovat příjmení a jména kandidátů, rok narození, délku působení na fakultě, pracoviště u akademických pracovníků a ročník studia a studijní obor u studentů. Součástí návrhu musí být písemný souhlas navrženého.

Akademický senát PíF UP jmenoval volební komisí ve složení Mgr. O. Blahoušek, Mgr. E. Kudrnovský, Mgr. M. Friukal, Ph.D. (předseda), RNDr. L. Kvičák CSc., RNDr. P. Frnková, RNDr. L. Lacomá Ph.D., Ing. J. Hronek, RNDr. J. Rolčík Ph.D., R. Kaňa, RNDr. I. Vyšín, CSc.

Laboratoř molekulární patologie,
Ústav patologie LF UP
pořádají

ve dnech **1.–2. 4. 2005**

v prostorách Teoretických ústavů LF UP
workshop na téma

Molekulární patologie začátku III. tisíciletí: využití bioptických vzorků pro molekulární analýzu.

Další informace jsou k dispozici na <http://lmp.upol.cz>.

II. celostátní studentská konference ČASP

Ve dnech **8.–9. 4. 2005** plánuje Česká asociace studentů psychologie uspořádat v prostorách auly Filozofické fakulty UP již druhou celostátní studentskou konferenci tentokrát na téma **Klient a my**. Jako v minulém ročníku bude celá konference rozdělena do bloků dle hlavních oborů psychologie. V těchto sekcích vystoupí odborníci z daného oboru a pokusí se studentům objasnit vše potřebné týkající se vztahu *Klient a my*.

Přednášet budou odborníci z těchto oblastí: *Psychologie trhu: reklama a marketing; Psychologie práce a organizace; Forenzní psychologie a vězeňství; Krizová intervence; Psychologické poradenství – dospělí; Psychologické poradenství – děti; Psychotherapie; Klinická psychologie*.

Kongres se koná za pomoci a s plnou podporou Katedry psychologie UP.

Věříme, že i tentokrát naplníme Vaše očekávání a přispějeme k novým poznatkům z oboru psychologie.

Vaše dotazy a připomínky si rádi přečteme a odpovíme.

Bližší informace získáte na adrese: I.Pesatova@seznam.cz, www.casp.upol.cz.

Olomoucký komorní sbor, Katedra hudební výchovy
PdF UP pořádají

Tomás Luis de Victoria (1548–1611):

Missa pro defunctis z roku 1605

Dobová rekonstrukce obřadu za zemřelých.

Umělecké centrum UP, Kaple Božího Těla,

pondělí **21. 3. 2005 19 hod.**

VI. mezinárodní setkání mladých lingvistů

Ve dnech 16.–18. 5. se na FF UP uskuteční již šesté mezinárodní setkání mladých lingvistů, jež hodlá rozvíjet tradici slibně započatou v roce 2000 v Praze a pokračující v letech 2001–2004 v Olomouci.

Zájemci o účast mohou **do 12. 4.** zaslat téma příspěvku a stručnou anotaci, a to elektronickou poštou (jako Příloha/Attachment) na adresu e-mail: bozenabe@hotmail.com.

Kontakt a bližší informace <http://www.upol.cz/zpravy/aktuality/konference-prednasky-seminare/>.

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Akademický senát Univerzity Palackého v Olomouci na svém zasedání dne 23. 2. 2005 vyhlásil **volby do Akademického senátu UP na funkční období 2005–2008,**

kteř se budou konat v týdnu **11.–16. 4. 2005.**

Přesné termíny a konkrétní místa konání voleb stanoví akademické senáty jednotlivých fakult UP.

Předsedy dílčích volebních komisí na jednotlivých fakultách byli jmenováni: Mgr. R. Šlachta (FTK), V. Janšta (CMTF), JUDr. L. Macháčková, Ph.D. (PF), Mgr. M. Dopita, Ph.D. (PdF), Mgr. J. Psotová, Ph.D. (LF), RNDr. J. Kvapil, CSc. (PřF), PhDr. K. Podolský (FF). Tito předsedové dílčích volebních komisí tvoří **Hlavní volební komisi**, jejíž předsedkyní byla jmenována JUDr. L. Macháčková, Ph.D.

Členové akademické obce UP mohou navrhnout kandidáty do senátu UP z řad členů akademické obce UP **do 18. března 2005.** U každého kandidáta je třeba uvést rok narození, jeho pracoviště (fakultu) nebo studijní program a studijní obor. Návrh je nutno zaslat předsedkyni **Hlavní volební komise AS UP** JUDr. L. Macháčkové, Ph.D., na Právnickou fakultu UP (machacko@pfnw.upol.cz).

Kandidátní listina bude zveřejněna **do 29. března 2005** na úředních deskách UP a fakult UP.

Volby do Akademického senátu UP se řídí podle Volebního a jednacího řádu AS UP, jehož aktuální znění je vyvěšeno na webových stránkách UP.

Akademický senát FF UP na svém zasedání dne 23. 2. vyhlásil

volby do Akademického senátu FF UP, které se uskuteční dne **13. 4. 2005.**

Ve stejném termínu současně proběhnou i volby do AS UP.

Členové akademické obce FF UP mohou navrhnout kandidáty do AS FF UP i do AS UP **do 18. 3. 2005.** Návrh musí vedle jména a příjmení kandidáta obsahovat název pracoviště (katedry) kandidáta, u studentů studijní blok a studijní obor, případně další údaje, je-li to třeba k určení kandidáta. V návrhu je současně třeba uvést datum a podpis navrhovatele, případně navrhovatelů. Jednotliví navrhovatelé doručí své návrhy členům volební komise AS FF UP.

Kandidátní listiny budou zveřejněny dne **29. 3. 2005.**

Volební komise AS FF UP bude pracovat v tomto složení: PhDr. K. Podolský (Katedra historie) – předseda komise, doc. L. Veselovská, M.A., Dr. (Katedra anglistiky a amerikanistiky), Dr. Drs. W. Engelbrecht, Cand. Litt. (Katedra nederlandistiky), Mgr. M. Spáda – interní doktorand (Katedra anglistiky a amerikanistiky), K. Hora – student (Katedra historie).

Akademický senát FTK UP na svém zasedání 2. 3. 2005 vyhlásil

volby do Akademického senátu FTK UP na funkční období 2005–2008, které se uskuteční **14. 4.–15. 4. 2005.**

Ve stejném termínu budou realizovány i volby do AS UP.

Členové akademické obce mohou navrhnout kandidáty do **AS FTK UP do 16. 3. 2005,** do **AS UP do 18. 3. 2005.** U každého kandidáta je třeba uvést jméno, příjmení, tituly, rok narození, jeho pracoviště nebo studijní program a studijní obor. Návrh dále obsahuje písemné vyjádření, že kandidát s kandidaturou souhlasí a podpis toho, kdo návrh podává. Navrhovatelé doručí své návrhy pro senát FTK UP předsedkyni volební komise RNDr. Miroslavě Přidalové, Ph.D., pro AS UP předsedovi dílčí volební komise Mgr. R. Šlachtovi, Ph.D. nebo předsedkyni volební komise AS UP JUDr. L. Macháčkové, Ph.D.

Kandidátní listiny budou zveřejněny od 23. 3. do 14. 4. 2005.

Volební komise AS FTK UP bude pracovat v tomto složení: RNDr. M. Přidalová, Ph.D., předsedkyně volební komise, Prof. RNDr. J. Riegerová, CSc., RNDr. S. Formánková, Ph.D., Mgr. M. Hradec, H. Bednářová (stud. rek.), K. Najmanová (stud. rek.), M. Bazger (stud. rek.).

Jako volební místo byla určena zasedací místnost Děkanátu FTK UP.

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

V souvislosti s nepřijetím návrhu nové metodiky dělení dotace MŠMT pro UP na rok 2005 Akademickým senátem UP 9. 3. (viz str. 2) jsme se s následujícími dotazy obrátili na **rektorku UP prof. J. Mačákovou** a **předsedu ekonomické komise Akademického senátu doc. J. Štefanidese.**

V čem se odlišovalo nové znění metodiky dělení dotace MŠMT ČR pro UP na rok 2005, kterou AS UP neschválil, od metodiky stávající?

Prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP:

V minulých letech jsme základní dotaci nejprve v souladu s pravidly, podle jakých ji dostáváme od MŠMT ČR, rozdělili jednotlivým fakultám a pak jsme poměrně složitým způsobem podle různých koeficientů část prostředků „vraceli“ pro centrální prostředky a centrální jednotky. Vzhledem k tomu, že se poměrně stabilně tyto částky v minulých letech pohybovaly kolem 20 %, navrhli jsme jednodušší způsob, to znamená dělit základní dotaci mezi všechny součásti Univerzity Palackého s výjimkou SKM UP.

Konkrétně tento návrh předpokládá, že základní dotace (ukazatele A a B1) by byla dělena takto:

– dotace pro centrální prostředky je stanovena v konkrétní výši na základě výpočtu mandatorních výdajů a dohody o výši výdajů ostatních;

- dotace pro centrální jednotky je stanovena procentem, v případě IC se zohledněním úprav navržených Koordinační radou IC;*
- dotace pro centrální jednotky zohledňuje jejich podíl na získaných grantech, která výrazně (zejména v případě IC a CCA) ovlivňuje celkovou výši dotace na specifický výzkum pro UP; současně se ve srovnání s posledními roky i nadále snižuje podíl centrálních jednotek na takto rozdělované dotaci;*
- dotace pro fakulty je stanovena na základě rozpočtových dat (počty normativních studentů); v roce 2005 přibyl ještě ukazatel B2 (bonifikace za absolventy), částka by podle návrhu byla dělena pouze mezi fakulty. Dotace na specifický výzkum je dělena stejně jako v minulých letech podle vzorce použitého MŠMT ČR.*

Můžete shrnout důvody, proč ekonomická komise AS UP nedoporučila přijetí nového znění metodiky dělení dotace MŠMT ČR pro UP na rok 2005, které AS UP předložila rektorka UP?

Doc. J. Štefanides, předseda EK AS UP:

Návrh nového způsobu dělení dotace MŠMT ČR pro UP byl na jednání ekonomické komise AS UP dne 7. 3. 2005 předložen neobvyklým způsobem. Aniž byl předem v AS UP schválen, bylo na jeho základě navrženo přímo dělení dotace pro rok 2005. Ekonomická komise přitom neměla možnost srovnání s tím, jak by dopadlo dělení dotace podle starého způsobu. Porovnání letošního nového návrhu s loňským podle starých pravidel bylo možné jen částečně, a to ještě po urgentní žádosti předsedy ekonomické komise. Nedůvěru členů komise zvýšila skutečnost, že návrh předložený paní rektorkou v ničem nereagoval na doporučení a podmínky ekonomické komise AS UP z jejich pracovních zasedání 17. 12. 2004 a 3. 1. 2005, které opakovaně a naléhavě směřovaly k celouniverzitnímu úsporám při využití dotace. Jejich alespoň částečné akceptování by usnadnilo i dělení dotace, i přijetí celého rozpočtu UP pro rok 2005.

Tak se stalo, že ačkoliv se na zasedání AS UP o dva dny později ukázalo, že nové dělení dotace je jednodušší, méně diskriminující a vyhovuje pěti fakultám ze sedmi, z členů ekonomické komise AS UP se pro doporučení tohoto návrhu nevyslovil ani jeden hlas z pěti přítomných zástupců (na jednání 7. 3. 2005 chyběl zástupce Právnické fakulty, která přitom měla největší zájem na přijetí nové metodiky, omluvena byla zástupkyně Fakulty tělesné kultury).

Při rozhodujícím hlasování v AS UP 9. 3. 2005 byla, po obšírnějším výkladu poskytnutém vedením UP, větší vůle k přijetí nového návrhu, a to i u autora těchto řádků. Při značné absenci členů AS UP a při záporném postoji zejména zástupců Lékařské fakulty však nový způsob dělení dotace na UP nezískal potřebný počet hlasů.

-map-, ilustrační foto z jednání AS UP -j-

Příští zasedání Akademického senátu UP se uskuteční dne 13. 4. ve 13 hod. ve velké zasedací síni Rektorátu UP.

Podle § 8 Zákona č. 111/1998 SB., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (viz http://www.msmt.cz/Files/vysokeskol/Legislativa/Zakon111_uplne_zneni.doc) jsou zasedání akademického senátu veřejně vysoké školy veřejně přístupná.

Rektorka UP ve snaze povzbudit literární tvorbu studentů a umožnit tvůrčím dialog s posuzovateli jejich práce vyhlašuje

11. ročník veřejné literární soutěže pro studenty Univerzity Palackého.

Podmínky soutěže: Předložit v oboru poezie 5–10 textů, v oboru próza (povídka, novela, esej) text do 30 stran, v oboru drama text hry, a to ve třech kopiích, z nichž každá bude označena jménem, fakultou, ročníkem, studovaným oborem a domácí adresou. (Stranou se míní strojopis [počítačový text] o 30 řádcích a 65 úhovech.)

Závěrečný termín odevzdání prací je **31. března 2005.**

Za nejlepší práce budou uděleny ceny, a to 1. cena 2 000 Kč, 2. cena 1 500 Kč, 3. cena 1 000 Kč.

Porota nemusí všechny ceny udělit. Ceny se nerozdělují ani nezduvojují. Soutěžní práce budou hodnoceny odbornou porotou, kterou jmenuje rektorka UP.

Soutěžní příspěvky zasílejte na adresu: Sekretariát rektorky Univerzity Palackého, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc; obálku označte heslem „Literární soutěž“.

Katedra divadelních, filmových a mediálních studií FF UP

Akademický senát UP schválil na svém zasedání 26. 1. 2005 nový název jedné z kateder Filozofické fakulty UP: Katedra teorie a dějin dramatických umění se od tohoto data přejmenovala na Katedru divadelních, filmových a mediálních studií. Jejího vedoucího, Mgr. L. Ptáčka, Ph. D., jsme požádali o bližší informace týkající se případného rozšíření oboru – zejména v souvislosti s uvedeným novým názvem „mediální studia“ (např. nabídka dalších přednášek, personální zajištění či rozšíření katedry, spolupráce s Katedrou žurnalistiky apod.):

Mgr. L. Ptáček, Ph.D.: Nový název Katedra divadelních, filmových a mediálních studií vyjadřuje přesněji její současné zaměření, pro uchazeče

o studium znamená srozumitelné vymezení našich oborů, než jak tomu bylo u bývalého názvu Katedra teorie a dějin dramatických umění. Současný název působí transparentněji a moderněji i v anglickém a německém překladu. Studijní zaměření současných oborů se tím nikterak nemění, spíše se jim přizpůsobuje název. Televize a nová média výrazně ovlivňují podobu klasického filmu i divadla, zejména v multimediálním přesahu. Tato problematika se objevuje v seznamu vyučovaných předmětů, státnicových otázkách a je reflektována v diplomových a doktorských pracích našich studentů i odborných studiích pedagogů. Profil studia považujeme za dostatečně aktuální, o čemž svědčí i uplatnění většiny našich studentů.

S Katedrou žurnalistiky těsnější spolupráci neplánujeme, kreditní systém umožňuje individuální výběr předmětů na druhé katedře a část studentů toho i využívá.

Náš současný „inovační“ zájem jsme plně soustředili na přípravu akreditace nového bakalářského studia pracovně nazvaného praktická dramaturgie. Tento obor má ještě zatrávňovací studium na naší katedře, zároveň zaplňuje mezeru v nabídce studijních oborů na českých vysokých školách, protože na AMU a JAMU se studují pouze klasické jednooborové

dramaturgie. K akreditování tohoto oboru máme dostatečné pedagogické, prostorové i technické kapacity (letos budou konečně dokončeny malý a velký divadelní sál, část prostředků jsme získali z FRVŠ). Pracovníci katedry a naši studenti pořádají či spolupřipravují významné akce jako Přebídky animovaného filmu (PAF) Olomouc, filmologické a teatrologické konference, podílejí se na pořádání prestižních divadelních a filmových přehlídek, založili internetový časopis Fantom, redakčně se podílejí na práci v dalších odborných periodikách, sbornících a publikacích vydávaných v rámci filmových a divadelních přehlídek. Z těchto důvodů (zejména pro zapojení našich studentů) jsme projevili i zájem o převzetí organizace Academia filmu Olomouc, ač jeho současná odborná prestiž i složitá a nevyjasněná organizační struktura se nám jeví jako značné riziko.

Tyto aktivity nikterak nenarušují primární vědecké zaměření katedry (nejnověji se čtyři naši pedagogové podílejí na novém výzkumném záměru, který garantuje na Katedře anglistiky dr. Arbeit). V posledních pěti letech bylo úspěšně ukončeno či zahájeno pět projektů financovaných z prostředků GA ČR.

Vynikajícím studentům praktické dramaturgie, pokud projeví zájem, by měl být umožněn přechod do magisterského a doktorského studia filmové a divadelní vědy.

-red-

Zájem o distanční vzdělávání narůstá

Středisko distančního vzdělávání FF UP zaznamenalo při letošní evidenci přihlášek ke studiu zhruba deseti-procentní nárůst zájmu o distanční vzdělávání na FF UP. Ze čtyř otevřených oborů (Žurnalistika, Psychologie, Andragogika v profilaci na personální management a Sociální práce), z nichž nejvýraznější zájem byl v minulých letech o andragogiku, letos uchazeči nejčastěji volili psychologii. Přihlášky na tento obor zaujímají letos téměř třetinu z celkového počtu více než tisíce podaných přihlášek.

Příčiny zmíněného nárůstu tkvějí jednak ve všeobecně větší informovanosti veřejnosti o možnostech studia při zaměstnání, jednak též odpovídají součas-

ným změnám na trhu práce. Velmi volně lze uchazeče o distanční studium zařadit do tří skupin: mnohdy jde o odborníky s dlouhodobou praxí ve svém oboru, kteří si potřebují vysokoškolským vzděláním pouze podpořit stávající funkci. Jinou skupinou jsou uchazeči, jejichž původní profese byla změnami trhu velmi omezena a kteří se prostřednictvím distančního studia rekvalifikují. V neposlední řadě jde též o studenty jiných oborů, kteří si své vzdělání chtějí rozšířit.

Vyšší počet přihlášených tak rovněž signalizuje, že distanční vzdělávání a e-learning jsou vhodným prostředkem k bližší spolupráci univerzity a veřejnosti.

-mfr-

Vysoký zájem o studium na UP trvá: 19 500 žádostí

Celkový počet přihlášek ke studiu na Univerzitě Palackého pro studium začínající akademickým rokem 2005/2006 zřejmě letos dosáhne k číslu 19 500. Zatím jde pouze o hrubý odhad, protože přihlášky na Cyrilometodějskou teologickou fakultu UP je možné podávat až do 12. 4. 2005*. Ve srovnání s loňským rokem 2004 (21 850 přihlášek) sice dochází ke snížení celkového počtu přihlášek přibližně o 2 400, přesto je letošní zájem ještě stále zhruba o 1 000 přihlášek vyšší, než jaký byl jejich počet v předchozích letech 2000 až 2003. Při analýze těchto údajů je navíc nutné vzít v úvahu fakt, že ke studiu se přihlašuje rok od roku slabší generace studentů, např. pouze mezi roky 2000 a 2005 došlo k jejímu oslabení o celých 7 %.

Na základě dostupných údajů (k 5. 3. 2005) lze srovnat počet zájemců o studium (tj. počet podaných přihlášek) a počet skutečně zapsaných studentů na UP v minulých letech podle jednotlivých fakult (zaokrouhleno):

Fakulta	2000	2001	2002	2003	2004	2005*
CMTF	540/370	520/230	450/230	500/280	480/300	300*
LF	1 900/380	2 400/400	2 600/470	2 900/570	3 900/630	3 300
FF	5 900/700	5 200/780	5 200/840	4 800/1 100	5 500/1 200	4 700
PřF	2 100/530	2 600/620	2 400/590	2 600/750	2 900/930	2 800
PdF	5 000/760	4 200/850	4 100/840	3 700/900	5 500/930	4 100
FTK	1 200/240	1 600/370	1 500/430	2 000/410	2 100/470	1 800
PF	1 900/210	2 450/230	2 300/240	1 800/260	1 500/280	2 300
Celkem UP	18 600/3 200	18 800/3 500	18 600/3 700	18 300/4 300	21 850/4 700	19 500/?

Stále více studentů využívá možnost podat přihlášku na UP také elektronickou formou, což se týká zejména studentů na LF, FTK a PřF. Naopak méně elektronických přihlášek registruje CMTF, FF a překvapivě i PF.

-mfr-

Seminář doktorandů oboru botanika

V pondělí 21. 3. 2005 v 8 hodin bude v posluchárně č. 502 (příměstí PFF UP, Šlechtitelů 11, Olomouc) zahájen seminář doktorandů oboru botanika na PFF UP v Olomouci. Na programu jsou následující přednášky:

Úvodní přednášky: Mgr. B. Hanáková: Hygienické aspekty vodních květů sinic; Mgr. M. Greplová: Protoplastové kultury rodu *Solanum*.

Závěrečné přednášky: Mgr. A. Látr: Anatomie a mykorhiza podzemních orgánů druhů *Cephalanthera longifolia* a *Dactylorhiza majalis* (Orchidaceae); Mgr. D. Skálová: Interspecifická hybridizace u rodu *Cucumis* s využitím embryokultur; Ing. J. Klukáčková: Viry infikující *Allium sativum* L. v České republice; Mgr. N. Gasmanová: Využití metod průtokové cytometrie pro charakterizaci variability genových zdrojů rostlin; Mgr. D. Dřimalová: Biologicky aktivní látky v řasách; Mgr. V. Hradecká: Stanovení endogenní hladiny kyseliny abscisové (ABA) v normálních a stresovaných listech *Nicotiana tabacum* L.; Mgr. E. Hauserová: Izolace a identifikace nových derivátů cytokininů; Mgr. E. Hřibová: Izolace a charakterizace vysoce repetitivní DNA banánovníku pomocí Cot analýzy.

Přednášky v anglickém jazyce: Mgr. M. Čtvrtíková: Diving investigation of Isoetes in two Bohemian forest's lakes; Mgr. J. Mládek: Plant-animal interactions in heterogenous grasslands; Mgr. A. Látr: Germination of orchid seeds and in vitro cultivation of orchid mycobionts; Ing. J. Klukáčková: Field infection of *Allium sativum* L. by viruses in the Czech Republic; Mgr. D. Dřimalová: Microalgae as producers of biologically active compounds; Mgr. P. Suchánková: Physical mapping of the wheat genome using flow-sorted chromosomes.

-al-

Profesní poradenské centrum UP (PPC UP)

upozorňuje studenty na změnu konzultačních hodin.

Své služby bude nabízet každé úterý a čtvrtek vždy od 13 do 17 hodin.

Konzultace mimo uvedenou dobu lze sjednat na základě osobní domluvy. Kontakt: 585 63 (32 50 klapka), rakovam@ffnw.upol.cz, tahovai@ffnw.upol.cz.

Student a věda 2005 – sekce lingvistika

Dne 27. dubna 2005 proběhne letošní ročník studentské soutěže Student a věda, sekce lingvistika. Soutěže se mohou zúčastnit studenti FF s jazykovědným příspěvkem v rozsahu přibližně 15 stran, který je třeba odevzdat na sekretariátě Katedry bohemistiky FF UP nejpozději do 18. 4. 2005.

Kontakt: PhDr. B. Bednaříková, Dr., bozenabe@hotmail.com, tel. 585 633 145.

Oznámení Archivu Univerzity Palackého

Archiv UP je od 4. 3. 2005 až do odvolání uzavřen pro badatelskou veřejnost z důvodu generální opravy depozitářů. I nadále je nutné vracet zapůjčené kvalifikační práce, a to v úřední hodiny (pondělí 12–15 hod., středa 8–11.30 hod.), či v jiném termínu po domluvě s p. A. Pivodovou (tel. 585 631 056, e-mail alena.pivodova@upol.cz).

Zpřístupnění vybraných databází ČTK v měsíci březnu

V rámci akce Březen – měsíc Internetu jsou zpřístupněny vybrané databáze ČTK a databáze TamTam. Česká tisková kancelář umožňuje vstup do databází: Aktuální zpravodajství, Kraje, Česká republika, Fakta o EU, Země světa, Svět, Očekávané události, Výročí, Biografie, Sporty. Databáze je dostupná na adrese: <http://www.ctk.cz>. Uživatelské jméno: dtbctk; heslo: Ctk2005.

-red-

Nový ceník poplatků za ubytování studentů

S platností od 1. 10. 2005 byly stanoveny nové denní poplatky za ubytování studentů (kolejné) ve vysokoškolských kolejích UP. Bližší informace viz <http://skm.upol.cz/ubytovani.htm>.

Noví profesori UP

Šedesát nových profesorů českých vysokých škol převzal 5. 10. 2004 v pražském Karolinu jmenovací dekrety, mezi nimi i čtyři členové akademické obce Univerzity Palackého: **prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc.** (Katedra historie FF UP), pro obor historie, **prof. PhDr. Ivan Blecha, CSc.** (Katedra filozofie FF UP), pro obor filozofie, **prof. MUDr. Jiří Tkadlec, CSc.** (Katedra ekologie a životního prostředí PFF UP), pro obor ekologie, **prof. MUDr. Ivo Stárek, CSc.** (Otolaryngologická klinika LF UP a FNO), pro obor otorinolaryngologie, a to na návrh Vědecké rady Univerzity Karlovy v Praze.

V tomto čísle univerzitního týdeníku přinášíme dva prvníkrát profily nových profesorů UP:

Prof. PhDr. Ivo Barteček, CSc. (1953)

Filozofická fakulta UP, Katedra historie.
Obor: historie.

Vědecká a výzkumná specializace: iberoamerikanistika, historiografie, raný novověk. Prof. I. Barteček je autorem více než 50 vědeckých publikací, z toho více než 20 cizojazyčných (citovanost: více než 80), a editorem 35 monografií a sborníků. Řídí Knihovnu VERBUM, Katedra historie FF UP (vydáno 14 svazků k roku 2004).

Významné publikace za posledních pět let:

Polišenský, J., Barteček, I.: *Dějiny Iberského poloostrova. Do přelomu 19. a 20. století.* Olomouc 2002, 177 s., ISBN 80-244-0505-9.

Barteček, I.: *Vlastimil Kybal – Historik v iberoamerickém světě. In: Vlastimil Kybal, Po československých stopách v Latinské Americe.* Olomouc 2003, s. 7–20. ISBN 80-244-0507-5. Editor/odpovědný redaktor.

I. Barteček: *Topography of the Czech and Slovak Settlement in Latin Amerika.* In: *The Czech and Slovak Presence in North Ame-*

rica. A Retrospective Look and Future Perspectives, Czechoslovak Society of Arts and Sciences, Cedar Rapids (Iowa, USA), 26.–27. 6. 2003.

Poslední kongresovou přednášku (vyžádanou) na téma *Czechs in Venezuela* (In: *Czech and Slovak Cultural Heritage*) přednesl v rámci Czechoslovak Society of Arts nad Sciencen (SVU), North Miami, Florida, USA, 17.–20. 3. 2005.

Prof. I. Barteček vede v současnosti tři postgraduální studenty v oboru historie. Přednáší v oboru historie na Filozofické fakultě UP.

Je členem redakčních rad Časopisu Matické moravské (Brno), Encyklopedie českých dějin (Historický ústav AV ČR Praha), Estudios Hispánicos (Wrocław), Folia Historica Bohemica (Historický ústav AV ČR Praha), Historický obzor (Praha), *Papers on History of International Relations* (Univerzita Karlova Praha).

V současné době zastává prof. I. Barteček funkci děkana Filozofické fakulty UP.

Prof. PhDr. Ivan Blecha, CSc. (1957)

Filozofická fakulta UP, vedoucí Katedry filozofie.
Obor: filozofie.

Vědecká a výzkumná specializace: filozofie 20. století, fenomenologie. Prof. I. Blecha je autorem (spoluautorem) devíti monografií a 48 odborných studií, z toho 13 publikovaných v zahraničí. Citovanost: Lehmann, S.: *Der Horizont der Freiheit.* Königshausen-Neumann, Würzburg 2004, s. 20, ISBN 3-8260-2961-5; Konečný, M.: *Fenomenologie a postmoderna v psychoterapii. Konfrontace.* Časopis pro psychoterapii 14, 2003, 3. 1, s. 31, 32, 33. ISSN 0862-8971; Bęben, D.: *Wokół Przynależności fenomenologii.* Ruch filozoficzny LIX, 2002, č. 4, s. 601. PL ISSN 0035-9599.

Významné publikace za posledních pět let: Blecha, I.: *Kant, pragmatiční antirealizem in Husserlova fenomenologii.* In: D. Komel (ed.): *Horizonti in perspektive.* Phainomena X, 37–38, Ljubljana 2001. ISSN 1318-3362, s. 143–170.

Blecha, I.: *Fenomenologie a kultura slepé skvrny.* Triton, Praha 2002. ISBN80-7254-264-8 (monografie).

Blecha, I.: *Edmund Husserl a česká filosofie.* Nakladatelství Olomouc, Olomouc 2003. ISBN 80-7182-161-6 (monografie).

Zatím poslední kongresovou přednášku na téma *Polis und die natürliche Welt* přednesl prof. I. Blecha v rámci „The Fourth International Meeting For Husserl Studies“ v Japonsku (Tohoku University, Sendai, 21. 11. 2004).

Prof. I. Blecha vede v současné době šest postgraduálních studentů v oboru filozofie. V oboru filozofie přednáší a vede semináře na Filozofické fakultě UP (*Dějiny filozofie, Vybrané kapitoly z filozofie 20. století, Člověk a svět, M. Heidegger – Bytí a čas*).

Externě spolupracuje s Filozofickou fakultou Masarykovy univerzity v Brně.

-red-, foto -tj-

Veřejná soutěž Hlávkovy nadace

Rada Národohospodářského ústavu J. Hlávky v roce 2005 vypsal veřejnou soutěž o získání individuálního nadačního příspěvku (stipendia) k vytvoření nebo dokončení původních badatelských prací, jež překračují rámec již dosažených poznatků o českém národním hospodářství, jeho historických i společenských souvislostech a problémech s ním souvisejících.

Přednost mají práce s tematikou, která je významná pro současný stav a budoucí vývoj naší společnosti.

Dlouhodobé téma: Češi v Evropě.

Priority pro rok 2005: česká společnost – národní zájmy, právo, instituce, populační vývoj a migrace, lidský kapitál, věda a vzdělání, věda a česká společnost, tradice, priority, budoucnost.

Termín zaslání přihlášek na adresu Nadace „Nadání J., M. a Z. Hlávkových“ (Národohospodářský ústav), Vodičkova 17, 110 00 Praha 1 **do 31. 3. 2005.**

Podrobnější informace podá PhDr. D. Rydlová, tel. číslo 224 948 752, 224 947 691, fax 224 947 690 nebo na www.hlavkovyanadace.cz.

ZKUŠENOSTI ZE ZAHRANIČÍ

Kde se badatel cítí jako v ráji?

To je jistě na dlouhé povídání, však zkusme jen naznačit a přesvědčit se pak může každý sám...

Kde tedy?

Tam, kde má svou vlastní moderně vybavenou kancelář, dva velké stoly a počítač s internetem,

kde má připraveny propisky a tužky, poznámkové bloky, nůžky, papíru co hrdlo ráčí a obálek jakbysmet, kde nezapomněli ani na podložku pod nohy, pohodlné sofa či křesílko v rohu,

kde na chodbě houpací křesla ukolébávají a obrazy na stěnách provokují,

kde neruší ani vyzvánění telefonu, ani hlasy studentů, kde se po člověku vlastně nic nechce,

ani to, aby zhasinal – to jen badatel neznalý poměrů, sám v budově záříci do hluboké noci, pošetile zháší všechna světla, než si všimne, že se po něm žádá pravý opak – nezhasínejte prosím, je na vypínačích,

ano, kde má přístup do své kanceláře 24 hodin denně a stejně tak může v kteroukoliv denní i noční hodinu poslat fax, naskenovat si potřebné stránky či obsloužit se v kuchyňce šálkem čaje, kávy či vody,

kde nemusí udělat téměř ani krok, a přesto se mu dostane zdarma a prakticky ihned a v jakémkoliv množství žádaná literatury, tedy pokud je k dispozici v Nizozemí, ovšem to kdekoliv v Nizozemí, i kdyby v té nejzapadlejší knihovně,

kde mu jsou požadované odborné články rovnou oxeroxovány, opět v závratně rychlé lhůtě, samozřejmě zdarma, jak jinak,

kde má k dispozici asistentku, pravda, dělí se o ni s dalšími devatenácti kolegy, ale i tak je schopna uspořádat mu poznámky v odborné studii, pomoci s PowerPointovou prezentací či organizací konference,

kde jsou k dispozici speciální asistenti – rodilí mluvčí na korektury v angličtině,

kde má k dispozici základní denní tisk z Německa, Anglie, Francie a USA, včetně domácího,

kde se pravidelně každý pracovní den o půl jedné ozve v kanceláři zvonek, to aby se do práce pohroužený badatel nezapomněl odebrat na oběd připravený ve vedlejší budově, ano, oběd je také zdarma, švédský stůl s několika teplými chody,

kde ho při příjezdu čekají v ledničce jeho přibytku základní potraviny a v pokoji malý seřf, televize a mikrovlnka,

kde se nemusí starat o úklid svého pokoje, neb pán! s paní mu chodí uklízet každou středu, převlékající povlečení postelí a trpělivě vyměňující ručníky, žínky a utěrky,

kde se kanceláře uklízejí v neděli dopoledne, nejméně pravidelně každé dva týdny, kde se může pustit do vášnivých diskusí s kolegy z jiných oborů společenských věd, ať už v kancelářích, při obědích či večer v baru, kdy se důstojně a zasloužil badatelé, mající třeba chvíli předtím sofistikovanou přednášku, mění v rozšafné barmany,

kde si je vedení institutu vědomo, že badatelé musí taky odpočívat, a tak jim zorganizuje občas společenský program – tu noblí večeri, tam Mikuláše, tu výlet do židovského Amsterdamu,

kde si ovšem badatelé mohou zorganizovat spoustu akcí sami – tenis, ping-pong, volejbal, to vše je pěkně po ruce,

kde se nezapomnělo ani na kola – moře je jen čtyři kilometry daleko a duny nádherné v létě i zimě – a ty myšlenky po takové projížďce!

kde se badatelovo oko uklidňuje při pohledu do zelené stromů a listův, ve kterých jsou zasazeny budovy institutu a věčně zelený kanál je jak věčná míza dovávající mu blahodárnou energii,

kde je opravdu božský klid, rušený jen občasným dusotem koňských kopyt či kopýtky Roberta, místního oblíbence – divočka

a kde luxusní vily kolem opravdu připomínají ráj. Kde tedy?

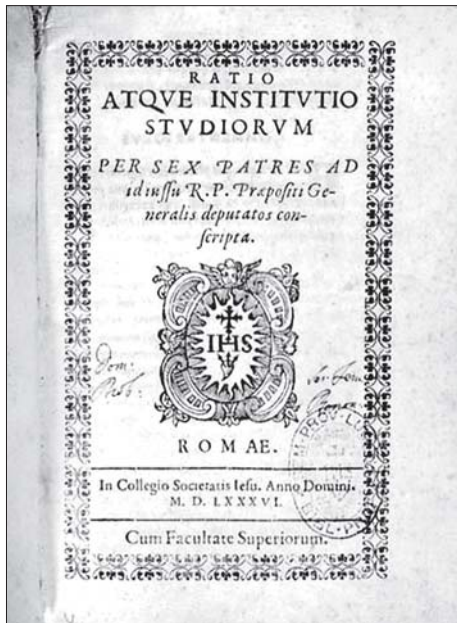
V NIASu (Netherlands Institute for Advanced Study in Humanities and Social Sciences, www.nias.knaw.nl) ve Wassenaaru. Získat zde stipendium prý není snadné, ale kdo by se nechtěl aspoň na pár měsíců ocitnout v ráji?

Mgr. R. Slabáková, Ph.D., Katedra historie FF UP

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

5. TORRENTINUS Petrus (Petr), S. J. (* 1548 Venray v Limbursku, Belgie – † 5. 1. 1614 Brno), rektor od 14. 1. 1596 do 5. 6. 1600

Zatímco se v pořadí třetí rektor olomoucké koleje a akademie Tovaryšstva Ježíšova Bartoloměj Viller označoval za „belgického Francouze“, pátý rektor Petr Torrentinus prohlášoval, že je „Geldrus“, to znamená původem z nizozemské provincie Geldry (Gelderland). Narodil se ale roku 1548 v obci Venray, jež se

▲ „Ratio atque Institutio Studiorum“ (Metoda a řád studii), návrh edukačního systému Tovaryšstva Ježíšova (sestavěn šesti zkušenými řádovými pedagogy), byl publikován v Římě roku 1586 (na obr. titulní strana); po důkladné revizi byla nová verze pod shodným názvem vytištěna v Římě roku 1591. Po ověření ve školní praxi byla definitivní verze vydána roku 1599 v Římě pod titulem „Ratio atque Institutio Studiorum Societatis Iesu“ (Metoda a řád studii Tovaryšstva Ježíšova), zkráceně „Ratio Studiorum“

nachází v belgickém Limbursku. Do Olomouce Torrentinus dorazil 22. října 1579, tedy ve svých jedenácti letech. Olomoucká jezuitská akademie tehdy završila de iure šestý, de facto třetí rok své existence a její první rektor magnificus a současný rektor jezuitské koleje Hurtado Pérez o Torrentinovi zaznamenal v koleijním katalogu: „Otec Petr Torrentinus, gelderský, z obce Venray roermondské diecéze [v originále ‚ex pago Voncandio diocesis Ruremundensis‘], 31 let, dobrého zdraví. Do Tovaryšstva přišel v Mohuči v srpnu 1573. Měl rodiče Jana Torrentina a Alžbětu Reumovou [Eli-sabetham Reumem‘], rolníky, bratrů pět, sestry tři; všichni obdělávají polnosti. On sám se po patnáct let zaobíral rolnictvím. Studoval jazyk latinský a řecký v Emmerichu [Embricæe] a filozofický kurz v Kolíně nad Rýnem [Coloniae] ve školách Tovaryšstva po devět let a po tři léta byl zaměstnán korigováním knih u tiskáře Guenina Calenia [tj. kolínského tiskáře Gerwina Calenia, zemř. r. 1600]. Po vstupu do Tovaryšstva byl 14 měsíců v noviciátu [in probatione], dosl. ve zkoušce], kde konal duchovní cvičení a různá domácí zaměstnání. Poté začal vyučovat a vyučoval humanitní vědy po pět let a chlapce katechismus po devět měsíců. Neposlouchal nic z teologie ani morálky, není ani promován, ani kazatel. Konfirmaci, tonzuru a čtyři menší [sliby] obdržel v Roermondu od roermondského sufragána [podřízeného biskupa], svěcení obdržel ve Würzburgu [Herbipoli] a začal zpovídat chlapce. Aprobovaným scholastikem byl učiněn po dvou letech od vstupu kolem Nanebevzetí Panny Marie [15. srpna 1575].“

K posudku rektora Péreze můžeme ještě dodat informace ze staršího katalogu sdělujícího, že Petr Torrentinus je průměrný („mediocris“) ve filozofii a teologii, lepší je v latině a v řečtině, navíc vykazuje talent pro vyučování, rozmlouvání a ovládání lidí („talenta ad docendi, conversandi, gubernandi“), má dobrou povahu a lehce se s ním dá vyjít („natura bona et facilis“).

V říjnu 1580 pobýval v Olomouci papežský legát jezuita Antonio Possevin. Dne 7. listopadu 1580 zpravoval Possevino z Prahy státního sekretáře Svatého stolce kardinála Tolomea Gallioho Coma italsky psaným listem o své cestě do Vratislavi a o stavu papežského semináře (tzv. Collegium nordicum, zal. r. 1578) při olomoucké jezuitské akademii, pro který Possevino získával během svých misí ve Švédsku alumnů (stipendisty). K tomuto listu připojil Possevino v latině vedle soupisu olomouckých alumnů biskupských soupis olomouckých alumnů papežských (pocházejících z různých zemí zejména střední a severní Evropy), z nichž se měli stát misionáři pracující na

rekatolizaci severní a východní Evropy. Z Possevina soupisu plyne, že tři z papežských alumnů studovali fyziku, osm logiku, devět retoriku a tři humaniora (mezi nimi devatenáctiletý „Olaus Fondonius, Lappo“, tj. Laponec). Šestnáct alumnů navštěvovalo gymnaziální třídu syntaxe a tři třídu gramatiky, čtyři mladší žáci z části ostatním posluhovali jako „famuli“; zcela alumnům bylo k dispozici osm služebníků: kuchař Jiří Holub, Moravan, kuchťák („subcocus“) Václav Helka, Moravan, Martin Fingl, též Moravan, topič Georg Cruss z Bavorska, o kuchyňské nádobí a náčiní pečoval Stephan Lanio, rovněž z Bavorska, nemocné alumnů ošetřoval Klement Unterperger, Matyáš Gleicher z Korutan byl zaměstnán jako krejčí a konečně ve vrátnici semináře vysedával Slezan Petr Hoffman. Za tělesný a duchovní prospěch papežských a biskupských seminaristů odpovídali prefekt semináře, jímž byl pater Mikuláš Limburg z Lutychu, studijní prefekt pater Petr Torrentinus (označený Possevinem jako „Belga“), prefekt ložnic magistr Tobiáš Mainhart (Possevinem označený jako „Bohemus“), ale podle Pérezových záznamů z roku 1578 to byl Němec z Teplé u Mariánských Lázní – „vlastní řeč má německou, z české také něco zná“, magistr Wilhelm z Bavorska (podle Péreze měl příjmení Camerarius) a ekonom semináře Petr Clemens ze Saska (Pérez naproti tomu roku 1578 uváděl, že Clemens pochází z Obernburgu v mohučské diecézi, je vyučený krejčí a slouží v kuchyni a ve spíziřně). Jezuitský seminář zaměstnával ještě pisáře Daniela Sambuca, původem z Uher, dalšího krejčího Martina Klossola ze Slezska a konečně Moravana Mořice „k ruce“ („a manibus“). Ne všichni papežští alumní v olomouckém jezuitském semináři setrvali do konce svých studií – podle Possevina odešlo od září 1579 do května 1580 ze semináře sedm papežských alumnů, jako poslední třicetiletý „Georgius autem Cropacius, nobilis Bohemus“, tj. český šlechtic Jiří Kropáč (patrně příslušník českého vladyckého rodu Kropáčů z Krymlova), jehož „heretičtí rodiče nikterak nepodporovali“.

Jak plyne z korespondence olomouckého biskupa Stanislava Pavlovského z Pavlovic, byl roku 1586 Petr Torrentinus prefektem jezuitského semináře, v roce předchozím je zmiňován jako regent konviktu. V personálním katalogu olomoucké jezuitské koleje na rok 1587 je Petr Torrentinus uveden na třetím místě s touto charakteristikou: „P. Petrus Torrentinus, gelderský z Venray [geldrus ex Venradio], asi 39 let, zdravý. V Tovaryšstvu od roku 1573. Mimo Tovaryšstvo poslouchal gramatiku, humaniora a filozofii; v Tovaryšstvu dvě léta teologii. Licenciát [svobodných] umění. Vyučoval pět let v poetice a retorice. Zpovídal latinsky jeden a půl roku, dvě léta vykládal katechismus. Studijní prefekt půl roku, prefekt ložnic u konviktorů čtyři léta. Nyní je regentem semináře. Sliboval 1575. Aprobovaný scholastik.“

Roku 1589 byl však P. Torrentinus poslán řádovými představenými do brněnské koleje TJ, kde nejprve působil jako minister (hospodářský správce) této koleje a od počátku roku 1589 do 20. září 1595 jako její rektor (čtvrtý v pořadí, nastoupil po Belgičanovi Richardu Zanthenuovi). Vedle latinského gymnázia byla součástí brněnské jezuitské koleje probační dům, tzn. noviciát, v němž zahájilo své působení v rámci Tovaryšstva Ježíšova mnoho jeho významných členů.

Dne 14. ledna 1596 byl Petr Torrentinus jmenován rektorem koleje a akademie TJ v Olomouci, když dosavadní rektor těchto institucí, Jan Werner Garten, byl řádovými představenými vyhlédnut pro úkol založit a vést jezuitskou koleje v Kladsku. V katalogu olomoucké jezuitské koleje z počátku roku 1596 je již jako její rektor uváděn Petr Torrentinus, zatímco Jan Werner je označen jako „regens convictorium, consultant“ (tj. regent jezuitského konviktu a rektorův poradce). Také v katalogu rakouské provincie TJ, sestaveném „ad initium anni 1597“ (k počátku roku 1597) je na prvním místě soupisu příslušníků koleje olomoucké uveden „P. Petrus Torrentinus geldrus, rector“, stejně jako v katalogu pro poslední rok 16. století, vzniklém tedy na počátku roku 1600. V olomoucké jezuitské komunitě tehdy bylo 13 vysvěcených kněží; po páteru rektorovi následuje Angličan Thomas Williams jakožto zpovědník koleje, prefekt pro duchovní záležitosti a kolejní prokurátor (ochránce zájmů koleje při styku s okolním světem), ministrem a kazatelem byl Zachariáš Faber, jako český kazatel je uváděn Václav Sturm, známý svými tvůrčími polemikami s českobratrskou církví (v letech 1593–1595 rektor pražské jezuitské koleje a akademie, zemř. v Olomouci 27. dubna 1601), jako český zpovědník a kazatel též působil Šebestián Scipio, současně knihovník koleje, zatímco německé katolíky zpovídal v jezuitském kostele Petr Eder a v kostele sv. Mořice kázal Kryšpín Edelbek. V nižších třídách gymnázia vyučovalo pět jezuitských magistrů, šestý byl prefektem konviktu. V koleji sloužilo šest laických bratrů, mezi nimi např. správce kolejních statků Tilmann Schar, kuchař Jakub Vites a Matyáš Hüttelius, „credentiarius, hortulanus“ – ten tedy pečoval jednak o kuchyňské nádobí, jednak o zahradu.

V rektorském úřadě setrval P. Torrentinus do 5. června 1600, kdy byl vystřídán Španělem Pedrem Jimenezem (v latině též psán Ximenius či Ximenes). Stalo se tak během návštěvy olomouckého biskupa kardinála Františka z Dietrichštejna (1570–1636, biskupem od 26. května 1599) v jezuitské koleji, který při té příležitosti sdělil novému rektorovi, že obdržel od Svatého stolce dovolení využít papežské alumnů (tj. stipendisty papežské nadace) pro naléhavé pastorační úkoly v moravské diecézi.

Torrentinovo rektorské diarium se nedochovalo, stejně jako diarium jeho předchůdce v rektorském úřadě Jana Wernera Gartena – už vynikající jezuitský historik Bohuslav Balbín (1621–1688) se pozastavil nad mezerou od konce roku 1587 do 4. června 1600 ve druhém svazku diarií olomouckých jezuitských rektorů. O Torrentinově činnosti v Olomouci od 5. června 1600 do 23. listopadu 1603, kdy se opětně stal rektorem jezuitské koleje, noviciátu a gymnázia v Brně, se zmiňuje diarium v pořadí sedmého a desátého rektora, již zmíněného Pedra Jimeneze, jenž řídil olomouckou jezuitskou koleje a akademii od 5. června 1600 do 17. května 1607 a od 23. března 1618 do 10. ledna 1622. Dozvídáme se tak o Torrentinově účasti v případě jezuitského odpadlíka Jana Eschera (o něm pojednáme v příští části tohoto seriálu); ve dnech 8. až 10. října 1600 jednal vicerektor P. Torrentinus s moravským zemským podkomořím Zikmundem z Dietrichštejna o olomouckých odpadlících od katolické víry a stěžoval si, že duchovní i světská vrchnost v tom ohledu jezuitům nijak nepomáhá.

Dokončení na str. 8

Naprostou zhoubnou metodika

(...) Jsou vědy, zejména technické a přírodní, v nichž systém impaktovaných časopisů bezchybně funguje, jsou vědy, ve kterých je možné ho po jistých modifikacích užívat, a jsou vědy, ve kterých může napáchat nenapravitelné škody. Příčiny, proč v té které vědě nelze prosazovanou metodikou beze škod aplikovat, jsou různé. Osobně mohu mluvit především za vědu literární, pro kterou je tato metodika naprostou zhoubnou.

a) V literární vědě zpravidla nejsou hlavními výstupy časopisecké publikace, které reprezentují pouze dílčí, neuzavřený pohled na problematiku, ale celistvé knižní monografie. Zvláště významné jsou pak kolektivní publikace typu slovníků, které vznikají řadu let či desetiletí. Základnu oboru tvoří bibliografické databáze, dnes zákonitě přecházející na internet. Součástí oboru jsou i vědecké edice původních děl.

b) Literární věda se nikde na světě neopírá o publikace v několika klíčových časopisech. Určité časopisy jsou prestižní a mohou být zárukou toho, že otištěný článek má svou vědeckou kvalitu, kvalitní studie jsou však otištěny také mimo okruh těchto časopisů. Významným publikačním kanálem jsou periodické sborníky, sborníky z konferencí, nejednou však i předmluvy a komentáře k literárním dílům.

c) Literární věda patří k těm vědám, které nemají globální, celosvětový rozměr, neboť jsou ze své

podstaty vázány na danou národní společnost. To znamená, že ani publikační centrum české literární vědy není v zahraničí, ale zde, v této zemi. Zahraniční publikace jsou účtyhodné, vlastním cílem oboru je však oslovovat české adresáty a badatele. Akademie věd a umění byla kdysi založena s cílem pěstovat vědu v českém jazyce. Proč bychom neměli hájit svébytnost a důležitost odborného poznání v češtině i dnes? Přiznáme-li českému národu právo na existenci, měli bychom přiznat právo na existenci i těm vědám, které udržují paměť české kultury, schopnost národa myslet o své minulosti a přítomnosti a také jeho schopnost tvořivě se vyrovnávat s kulturou národů jiných. Hodnocení založené na publikacích vydávaných v zahraničí ovšem v praxi znamená, že bychom například o národním obrození měli psát především anglicky do amerických periodik. Je logicky udržitelná představa, že vědecké práce o české literatuře psané v jiném jazyce mají automaticky vyšší hodnotu, než práce publikované v jazyce národním? (...)

(In: Lidové noviny 10. 3. 2005, str. 10, doc. P. Janoušek, ředitel Ústavu pro českou literaturu AV ČR: Chceme vědu měřit nebo mořit? Peníze na vědu nelze rozdělovat způsobem, který je svévolným experimentem.)

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

2.–24. BŘEZNA

„Cesty a příběhy“. Výstava výtvarných prací klientů Psychiatrické léčebny Sternberk. UC UP, chodba 1. patro.

7.–24. BŘEZNA

„Bílá“. Výtvarný projekt ZUŠ V. Kaprálové, Brno ve spolupráci s Katedrou výtvarné výchovy PdF UP. UC UP, Galerie schody 3. patro.

21. BŘEZNA

Missa pro defunctis z roku 1605. T. L. de Victoria (1548–1611). Dobová rekonstrukce obřadu za zemřelého. Olomoucký komorní sbor, UC UP, Kaple Božího Těla, 19 hod.

V. Krasnogorov: *Pelikáni v pustině*. Tři tragikomické aktovky ruského dramatika V. Krasnogorova o samotě v nás i kolem nás. Divadelní představení Malé scény Zlín. Pastische filmz. UC UP, Divadelní sál, 20 hod.

22. BŘEZNA

RNDr. T. Fürst (PřF UP): *Aplikace Nielsenovy teorie na integro-diferenciální rovnice*. Seminář z diferen-

ciálních rovnic. PřF UP, Tomkova č. 40, posluchárna č. 202, 13.30 hod.

D. Bárta a *Illustratosphere*. Klubový koncert. To nejlepší z autorských CD Entropicture a Illustratosphere. U-klub, 20 hod.

23. BŘEZNA

A. Končalovskij: *Dům bláznů* (2002). Pastische filmz. UC UP, Filmový sál, 20 hod.

3×0 (*Olomoucké Otolaryngologické Odpoledne*). Regionální seminář. Ústav soudního lékařství a medicínského práva LF UP a FNO.

III. cyklus seminářů pro zdravotní sestry pracující na oddělení pracovního lékařství (2). Cyklus šesti seminářů. Posluchárna Kliniky pracovního lékařství LF UP a FNO.

24. BŘEZNA

Jak to učím já – aneb výuka elementárních pohybových dovedností v Tv na 1. stupni základních a speciálních škol. Seminář. FTK UP.

-red-

Rektori olomoucké univerzity...

Do let Torrentinova vedení brněnských jezuitů, ukončeného jeho smrtí v Brně 5. ledna 1614, spadá přestavba budovy brněnské jezuitské koleje (v Jezuitské ulici za kostelem sv. Jakuba), podporovaná olomouckým biskupem kardinálem Františkem z Dietrichštejna.

V letech 1749–1759 vycházelo v Praze tiskem čtyřsvazkové, reprezentativně pojednané historické dílo jezuita Jana Schmidla (nar. 22. prosince 1693 v Olomouci, zemř. 13. března 1762 v Praze) *Historiae Societatis Jesu provinciae Bohemiae*. „Řádový historiograf“ Schmidl velice Torrentina oceňuje, jelikož „byl učiněným duchovním vzorem svému stádu“ a „nikdy nepřeháněl své úsudky, ale velkou měrou čerpal ze své zkušenosti a obezřetosti, přizpůsobuje své příkazy chápání podřízených, tak aby vždy a ve všem jeho nařízení panovala, jsouce přijímána po

dobré a neprodlené“. Olomouckému a brněnskému jezuitskému rektorovi Petru Torrentinovi věnoval Schmidl celkem tři strany svých *Dějin české provincie Tovaryšstva Ježíšova*, na nichž vypráví o Torrentinově svatém životě, o záračných událostech s Torrentinem spojených a o naplnění jeho věštb. Chválu rektora P. Torrentina uzavírá Schmidl následovně: „Roku 1734, když byl brněnský kostel [Nanebevzetí Panny Marie v Jezuitské ulici] svrchu i zdůlil nahrazován novým, a to té nejskvostnější podoby, jaká je dnes spatřována, slušelo se při té příležitosti vyprávět nřkryptu zemřelých a mrtvoloy a kostry, které přetřvaly, přenést na vhodnější místo. Na základě šetření pečlivě uskutečněného jednotlivými autoritami, jež se dostavily, bylo nejjistotněji konstatováno, že mrtvoly otce Petra nebyla doposud dotčena tlením.“

Prof. J. Fiala, CSc.

Už více než dvě století vykládají učitelé v hodinách vlastivědy a později dějepisu školním dětkám, že v českých zemích, potažmo v rakouském mocnářství, bylo nevolnictví zrušeno výnosem císaře Josefa II. Od konce 18. století se tak mohli poddáni podle své vůle (a ekonomických možností, tuto vůli podstatnou měrou oslabujících) stěhovat, ženit a vdávat se, své potomky přihlašovat na studia. Pánům se to samozřejmě nijak zvlášť nelíbilo – a neváhali proto realizaci tohoto monarchova záměru házet klacky nejenom pod nohy. Nicméně – jak běžel čas – nevolnictví se stávalo nulou.

Na tomto místě se vrátím od josefínské minulosti k současnému věku. Když tak o tom přemýšlím, řekl bych, že s legislativním zrušením nevolnického vztahu mezi lidskými subjekty neproběhl paralelně proces anulování tohoto přežitku minulosti v lidských myslích. Rezidua nevolnického myšlení a postoju, kdy lidé, kterým se podařilo ve svých rukou soustředít jistou moc rozhodovat o osudech jiných lidí, se náhle cítí být pány ve smyslu panskosti století dávno minulých; a v duchu této logiky vidí náhle své podřízené v roli nevolníků. Možná diváky soudobých představení, z nichž mnohá se odehrávají i na scénách akademických, může trochu mást skutečnost, že mezi rekvizitami chybí drábi s lískovkami, nejsou tu ani lavice, na kterých by byly mrskány zadnice neposlušných a vzpurných, nikdo neproklamuje právo první noci.

Přesto nevolnictví dodnes přežívá. Pohybují se v akademických prostředích dost dlouho, aby můj nos zachytil jeho pach. Jedním z typických příkladů takové situace je, když vedoucí katedry slibuje jinému lepšímu člověku (bývá za tím protislužba nebo alespoň možnost protislužby), že jeho podřízený, což je člověk šikovný a umí něco, oč je obecný zájem – pro tohoto člověka něco vykoná. Zcela nezávisle na tom, že onen slibovaný výkon nepatří do pracovní náplně podřízeného. Že je to jedinec pověřený výukou a účastí na výzkumu.

Takové jednání nese nesejmutelné znaky nevolnictví. Vedoucí pracovník zneužívá postavení jemu svěřeného k navyšování osobního vlivu. K neoprávněnému navyšování. Myslím, že se to nazývá zneužitím pravomoci veřejného činitele. Nebo činitele akademického. Nejen to nijak zvlášť nepadné, veřejné bití se nekoná, nikdo nekřičí a možná si ani nestěžuje. Přesto bylo znásilněno lidské právo; totiž právo na důstojné lidské zacházení, které je ponižováno tím, že jsou člověku ukládány povinnosti nesouvisející s jeho pracovními úkoly – které mají být vykonány v zájmu jedince neoprávněného plnění takových povinností si vynucovat.

Podobné situace, které jsem kvůli podřízení nazval akademickým nevolnictvím, mají cosi společného s domácím násilím. Ke znevolnění člověka dochází v prostředí téměř uzavřeném. V prostředí, v němž se často dodržuje zásada, že co se doma uvaří, má se doma i sníst a že špinavé prádlo se nemá prát na ulici, protože trochu té špíny by mohlo padnout na všechny, kteří se v takovém prostředí pohybují. Člověk znevolňovaný se tak ocitá mezi dvěma kameny, které ho mohou dost pošramotit.

Obávám se, že onen druh nevolnictví, o kterém tady uvažuji, žádný císařský dekret osvíceného panovníka neodstraní. Nedá se zrušit zákonem. Je život prostředím, v němž žijeme. Etikou a morálkou tohoto prostředí, což jsou parametry, o kterých je lépe v Česku se příliš nezmiňovat. Jinak mluvčí riskuje, že bude obviněn z kalení do vlastního hnízda.

Boj proti nevolnictví, za osvobození člověka, měl řadu obětí. Bylo by dobré, už kvůli jejich památce, aby se v něm pokračovalo i v případě reziduí nevolnictví, o kterých zde uvažuji. Když už to slovo – svoboda člověka – sčítáme ve všech pádech. Nejde už o nevolnictví ve vztahu jedince ke společnosti – ale o nevolnictví ve vztahu člověka k jinému člověku.

Prof. S. Komenda